

اثر دقت پیش بینی مدیریت بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارش های مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

دکتر الهام منصوری نیا

استادیار گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی فروردین، قائم شهر، ایران. (نویسنده مسئول).
mansourinia.elham@gmail.com

آوا علایی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی فروردین، قائم شهر، ایران.
arezookarimi7777@gmail.com

چکیده

تجدید ارائه صورتهای، رویدادی است که موجب جلب توجه عموم سرمایه گذاران می شود و تجدید ارائه صورتهای مالی، عاملی است که می تواند قابلیت اتکای اطلاعات مالی منتشره را در هاله ای از ابهام قرار دهد و همچنین موجب گمراهی سرمایه گذاران شود، بنابراین وجود تعدیلات سنواتی در دوره های متوالی و رواج آن میان شرکتهای ایرانی، به اعتبار صورتهای مالی صدمه میزند و موجب تخصیص و توزیع ناکارآمد ثروت در جامعه و کاهش اعتماد مردم به بازارهای سرمایه می گردد. پیش بینی های ارائه شده توسط مدیران در مورد سودآوری دوره آینده شرکت ها دارای توانمندی های ارزش مندی است که به سرمایه گذاران در اتخاذ تصمیم های بهینه کمک می کند. همانند سایر اطلاعات، ارزش این پیش بینی ها، وابسته به دقت و باورپذیری آنها از دیدگاه سرمایه گذاران است. هدف این تحقیق بررسی اثر دقت پیش بینی مدیریت بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارش های مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. این تحقیق از نظر هدف کاربردی و به لحاظ ماهیت و روش علی همبستگی می باشد. جامعه آماری تحقیق کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار در بازه زمانی ۸ ساله ۱۳۹۲ الی ۱۳۹۹ بوده است که از طریق نمونه گیری حذف سیستماتیک در مجموع ۱۰۱ شرکت مورد مطالعه قرار گرفتند. متغیر وابسته این تحقیق تجدید ارائه صورتهای مالی و متغیر مستقل تنوع کمیته حسابرسی و متغیر تعدیلگر دقت پیش بینی سود می باشد. برای آزمون فرضیه های تحقیق از رگرسیون لجستیک استفاده شد. یافته های تحقیق نشان داد که بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید ارائه صورتهای مالی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. همچنین دقت پیش بینی سود تاثیر بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید ارائه صورتهای مالی ندارد. بنابراین در شرکتهای با کمیته حسابرسی دارای عضو زن نظارت بر امور مالی شرکت به نحو مطلوبتری صورت خواهد گرفت که موجب کاهش تجدید ارائه صورتهای مالی خواهد گردید.

واژگان کلیدی: دقت پیش بینی مدیریت، تنوع کمیته حسابرسی، تجدید گزارش های مالی.

مقدمه

تصمیم گیری اقتصادی مطلوب، نیازمند دسترسی داشتن به اطلاعات مربوط و قابل اتکاست. در این زمینه، حسابرسی نیاز استفاده کنندگان گزارش های مالی به ارزیابی کیفیت اطلاعات پیش از استفاده از آنها در فرایند تصمیم گیری را برطرف ساخته و زمینه مناسبی برای اخذ تصمیمات اقتصادی مطلوب را فراهم می آورد. از طرفی کمیته حسابرسی بعنوان زیرگروهی از هیات مدیره که وظیفه نظارت بر گزارشگری مالی را بر عهده دارد، مسئولیت حصول اطمینان از صحت

صورت‌های مالی و عاری از هرگونه خطا و اشتباهی را بر عهده دارد (بروینزلز و کاردینالز^۱، ۲۰۱۴). بنابراین ایجاد و بکارگیری کمیته حسابرسی در کشورهای توسعه یافته در پیشگیری از وقوع اعمال خلاف قانون و اخلاق، بهبود فرایند گزارشگری مالی و ارائه اطلاعات و گزارش‌های مالی شفاف و قابل اتکا موثر بوده و نقش کلیدی در پر کردن خلا اعتباردهی برای سرمایه‌گذاران، ایفا کند (طالب نیا، ۱۳۸۹). اگرچه مسئولیت‌های کمیته حسابرسی بسیار روشن است، اما همواره برای محققان این سوال مطرح است که آیا کمیته‌های حسابرسی واقعاً ناظر هوشیاری بر رفتار و عملکرد مدیریت هستند یا فقط ارائه‌دهنده نمادین مشروعیت تصمیم‌های مدیران ارشد هستند (بروینزلز و کاردینالز، ۲۰۱۴).

در ارائه صورت‌های مالی به دلیل وجود روش‌های حسابداری متهورانه، بی‌نظمی‌های حسابداری یا تقلب در حسابداری، تعداد و مبلغ ارائه سود شرکت‌ها در طول چندین سال گذشته به طور چشم‌گیری افزایش یافته است؛ بنابراین، توجه بسیاری از سرمایه‌گذاران، تحلیل‌گران و تدوین‌کنندگان مقررات به موضوع تجدید ارائه صورت‌های مالی جلب شده است. در تجدید ارائه صورت‌های مالی، یک سازمان اساساً تصدیق می‌کند که اطلاعات مالی مربوطه را حذف یا نادرست ارائه کرده است (پسیک و همکاران^۲، ۲۰۲۰). تجدید ارائه صورت‌های مالی بسیار با اهمیت است و باعث نگرانی زیادی در میان ذینفعان در مورد کیفیت حاکمیت سازمانی و تصمیم‌گیری اخلاقی در بین رهبران ارشد می‌شود (گامولیا و بوکر^۳، ۲۰۱۶).

از طرفی موضوع تنوع جنسیتی و پا گذاشتن بانوان در عرصه اقتصاد موضوعی است که این روزها مطرح است و تأثیری که حضورشان در جامعه‌ی اقتصادی دارد مورد توجه همگان قرار گرفته است. بطوری که محققان معتقدند زمانی که هیات مدیره و کمیته حسابرسی دارای تنوع جنسیتی هستند، تجدید ارائه‌های مالی کمتر و گزارشگری‌های مالی، کیفیت بهتری پیدا کرده‌اند (ابوت و همکاران^۴، ۲۰۱۲؛ آرون و همکاران^۵، ۲۰۱۵؛ کیاو و همکاران^۶، ۲۰۱۵؛ وحید^۷، ۲۰۱۹). بنابراین این سوال مطرح می‌شود که آیا حضور زنان در کمیته‌های حسابرسی شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران، می‌تواند بر تجدید ارائه صورت‌های مالی شرکت‌ها اثرگذار باشد؟

در حالیکه این امکان وجود دارد که دلایل تجدید ارائه ناشی از انگیزه‌های فرصت طلبانه نباشد این موضوع توسط بادرترچر و همکاران^۸ (۲۰۰۹) بدین صورت تبیین شده است که بسیاری از قوانینی که مطابق اصول پذیرفته شده حسابداری می‌باشد برای مدیران محدوده‌ای از انعطاف‌پذیری، قضاوت یا تفسیر را در انتخاب تکنیک‌ها و گزارش برآوردها فراهم می‌کند. مبانی علمی پیشین بیان می‌کند که پیش‌بینی‌ها و برآورد‌های مدیریت فراهم‌کننده اطلاعات کلیدی و مهم در ارتباط با بازار سرمایه است (فرانک و همکاران^۹، ۱۹۹۵).

وجود مهارت پیش‌بینی دقیق‌تر در مدیران شرکت‌ها منتهی به یک برآورد صحیح از سودهای آینده می‌شود که آن هم ارتباطی نزدیک و موثر با اداره و کنترل شرکت در محیط رقابتی بازار دارد. مدیرانی که برآورد صحیح تری از شرایط بازار دارند، به طور محتمل بینش و درک زیادی از چگونگی تغییر شرایط تجارت و تاثیر آن بر تقاضای تولیدات شرکت، ساختار هزینه و قابلیت پاسخ‌گویی کارا و موثر به تغییرات آینده در محیط اقتصادی دارند. بنابراین تلقی سرمایه‌گذاران حرفه‌ای از اعتبار گزارشگری مالی علاوه بر ماهیت تجدید ارائه‌ها، تحت تاثیر اقدامات انجام شده از سوی مدیران بعد از چنین

¹ Bruynseels and Cardinaels

² Pathak & et al

³ Gomulya and Boeker

⁴ Abbott et al.

⁵ Arun et al.

⁶ Kyaw et al.

⁷ Wahid

⁸ Badertscher et al

⁹ Franke & et al.

تجدید ارائه‌هایی نیز قرار می‌گیرد (آلمر و همکاران^۱، ۲۰۰۸). بنابراین باتوجه به مطالب ارائه شده در این تحقیق تاثیر دقت دقت پیش بینی مدیریت بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارش‌های مالی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

تجدید ارائه صورتهای مالی

اگر هدف بازار سرمایه برای تداوم توسعه پایدار باشد، از انواع اطلاعات حسابداری مرتبط افشا شده توسط شرکت قابل تفکیک نیست. گزارش مالی سالانه افشا شده توسط شرکت پذیرفته شده در بورس، بخش مهمی از این اطلاعات حسابداری هستند. راه اصلی برای سرمایه‌گذاران خارجی، طلبکاران و سایر ذینفعان برای به دست آوردن اطلاعات شرکت، خواندن گزارش‌های مالی شرکت است. کاربران برای پیش بینی سودآوری آتی شرکت و ارزیابی ارزش شرکت و تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری بر اطلاعات ارائه شده توسط گزارش‌های مالی تکیه می‌کنند. بنابراین، قابل اعتماد بودن اطلاعات مستقیماً بر تصمیم‌کاربر گزارشگر تأثیر می‌گذارد. اطلاعات مالی با کیفیت بالا، پایه مهمی برای بازار سرمایه است. می‌تواند به کاربران اطلاعاتی در تصمیم‌گیری صحیح سرمایه‌گذاری کمک کند، بنابراین تخصیص موثر منابع در بازار سرمایه را تسهیل می‌کند. اطلاعات با کیفیت پایین می‌تواند در تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاران گمراه شود و اثربخشی تخصیص منابع بازار سرمایه را کاهش دهد. سپس، در سال‌های اخیر، برای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به دلیل اطلاعات نادرست یا اطلاعات گمراه‌کننده در گزارش‌های مالی منتشر شده قبلی، ارائه مجدد صورتهای مالی رایج‌تر شده است (یو و ونگ^۲، ۲۰۱۶). محققان خارجی تحقیقات گسترده‌ای در مورد تجدید ارائه صورتهای مالی انجام داده‌اند و نتایج تحقیقاتی قابل تأمل زیادی را به دست آورده‌اند. با توسعه سریع بازار سرمایه چین، پدیده تجدید ارائه صورتهای مالی در شرکت‌های بورسی داخلی نیز در حال افزایش است. تحقیقات محققان داخلی در مورد تجدید ارائه مالی نیز عمیق‌تر می‌شود. تجدید ارائه صورتهای مالی به این معنی است که اطلاعات مالی ارائه شده قبلاً صحت ندارد. تجدید ارائه مالی کیفیت گزارش‌های مالی را کاهش می‌دهد و در نتیجه کاربران اطلاعات را برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری گمراه می‌کند که به طور جدی بر کارایی تخصیص منابع در بازار سرمایه تأثیر می‌گذارد. بر این اساس، این مقاله مروری نظام‌مند از تجدید ارائه صورتهای مالی تحقیقات اخیر در داخل و خارج از کشور است، به این امید که وضعیت تحقیق تجدید ارائه صورتهای مالی را مرتب کند. تجدید ارائه صورتهای مالی، ارائه مجدد صورتهای مالی است که به تجدید ارائه گزارش‌های مالی منتشر شده قبلی هنگامی که شرکت اشتباهات گزارش‌های مالی قبلی را کشف و تصحیح می‌کند، اطلاق می‌شود (یو و ونگ، ۲۰۱۶).

کمیته حسابرسی، تنوع جنسیتی

یافته‌ها حاکی از آن است که زنان همانند هم‌تایان مرد خود می‌توانند در بسیاری از امور مشارکت نموده و از بازدهی بالایی برخوردار باشند. طی سالهای اخیر رویکردهای نسبتاً جدیدی در ارتباط با بکارگیری زنان در مشاغل مهم و حثیحساس به وجود آمده است که میتوان این اتفاق را در ایران در دولت نهم به بعد احساس نمود. استفاده از زنان در مقام وزارت و یامعاونت ریاست جمهوری و نیزاستفاده از مدیرزن بعنوان سخنگوی وزارت امورخارجه در دولت از مصادیق این رویکرد نو می باشد. بکارگیری زنان نه تنها در مسائل اجتماعی و سیاسی بلکه در امور اقتصادی نیز می تواند اثرات بسزایی داشته باشد. حضور زنان در هیأت مدیره شرکتهای تولیدی و خدماتی و همچنین شرکتهای پذیرفته شده در

¹ Almer

² Yu and Wang

بورس طی پژوهش‌های بعمل آمده مؤثر بوده است. حضور مدیر زن در رأس سازمان به عنوان مدیر عامل و یا به عنوان عضوی از هیأت مدیره شرکت اثرات مثبتی را می‌تواند به بهبود عملکرد با نظارت بیشتر از طرف مدیر زن با توجه به ویژگی شخصیتی آنها و نیز ارتقا کیفیت ارائه گزارشات مالی، افزایش کارایی شرکت، افزایش بازدهی شرکت، داشته باشد. نگرانی‌های مربوط به کیفیت گزارشگری مالی و مدیریت سود منجر به درخواست ایجاد کمیته حسابرسی اثربخش از سوی قانون‌گذاران، سهامداران و سایرین شده است کمیته بلو ریون در این راستا باید عنوان کرد که براساس مطالعات، تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی کمیته حسابرسی می‌تواند بر عملکرد آن نقش قابل ملاحظه‌ای داشته باشد. ایمانی برندق و همکاران (۱۳۹۶) نشان دادند که حضور حداقل یک نماینده زن در کمیته حسابرسی می‌تواند حق الزحمه حسابرسی را کاهش دهد. تحقیقات بسیاری در خصوص عوامل مؤثر بر شفافیت شرکتها انجام شده است. به طور کلی می‌توان نتایج حاصل از این تحقیقات را به دو دسته کلی تقسیم نمود. دستهای از تحقیقات نشان می‌دهند که نقش عوامل محیطی از قبیل نظامهای قانونی حاکم بر گزارشگری مالی، قوانین حمایتی از سرمایه‌گذاران و میزان توسعه و پیشرفت کشورها در تبیین تفاوت میزان شفافیت در بین شرکتهای مختلف در سطح دنیا اهمیت بیشتری دارد. بسیاری از تحقیقات به خصوصیات خاص شرکتها پرداخته و رابطه معناداری بین این خصوصیات با میزان شفافیت شرکتی پیدا کرده‌اند. این خصوصیات به طور عمده شامل اندازه شرکت، میزان سودآوری، تمرکز مالکیت، تعداد اعضای هیأت مدیره غیرموظف و مستقل، میزان اتکا به تأمین مالی برون سازمانی و نسبتهای اهرمی، فرصتهای سرمایه‌گذاری و استفاده از حسابرسان مستقل عضو چهار مؤسسه بزرگ دنیا بوده است. اهمیت شفافیت، ضرورت تدوین سیاستهای مشخص و ساختارهای سازمانی مناسب را برای ارزیابی و بهبود شفافیت ایجاد میکند. با این وجود سنجش و ارزیابی شفافیت کار بسیار مشکلی نیست. میزان شفافیت به صورت نظری در حقیقت میزان دقت و درستی اطلاعات دریافتی و کامل بودن آنها و در یک کلام، کیفیت اطلاعات رایبان میکند. به طور طبیعی چنین اعتباری تنها از طریق ارزیابی اطلاعات داده شده فراهم خواهد شد (محمدی و یوسفوند، ۱۴۰۰).

پیش بینی سود

کینگ و همکاران ۱۹۹۰ پیش بینی سود مدیریت را به عنوان افشای اختیاری مدیریتی که سود را قبل از تاریخ گزارش مورد انتظار پیش بینی می‌کند، تعریف می‌کند. اصطلاح هدایت سود معمولاً مترادف با پیش‌بینی سود، هم در مطبوعات مشهور زوکرمن ۲۰۰۵ و هم در ادبیات آکادمیک آتیاس و همکاران ۲۰۰۵، استفاده می‌شود. اگرچه پیش‌بینی‌های سود معمولاً قبل از انتشار سود سه ماهه و سالانه منتشر می‌شوند، اما گاهی اوقات پس از پایان دوره حسابداری اما قبل از اعلام سود ارائه می‌شوند. این پیش‌بینی‌های اخیر معمولاً به عنوان پیش‌اعلان سود شناخته می‌شوند. زمانی که پیش‌بینی‌های مدیریت نشان‌دهنده کسری قابل توجه از سود مورد انتظار است، معمولاً به آنها هشدارهای سود می‌گویند. از آنجایی که پیش‌بینی‌های سود افشای داوطلبانه هستند، اولین سوالی که مدیران با آن مواجه هستند این است که آیا پیش‌بینی صادر کنند یا خیر. پاسخ با ترکیبی از محیطی که شرکت با ویژگی‌های خاص شرکت مواجه است شکل می‌گیرد. در چارچوب خود، ما این عوامل را به عنوان پیش‌بینیان برچسب‌گذاری می‌کنیم، زیرا آنها مقدمه‌ای برای تصمیم‌گیری پیش‌بینی واقعی هستند. پس از انتخاب پیش‌بینی سود، مدیر با طیف وسیعی از انتخاب‌ها در رابطه با ویژگی‌های آن پیش‌بینی مواجه می‌شود. این انتخاب‌ها شامل، شکل پیش‌بینی مانند، نقطه، محدوده، کیفیت وفاق به عنوان مثال، فصلی در برابر سالانه، و اطلاعات همراه با پیش‌بینی، به عنوان مثال، وجود یا عدم وجود اسناد می‌باشد. این انتخاب‌ها به عنوان ویژگی‌های پیش‌بینی نامیده می‌شود زیرا آنها ویژگی‌های مرتبط با پیش‌بینی هستند. سومین جزء چارچوب، پیامدهای پیش‌بینی، رویدادها و واکنش‌هایی را که پس از انتشار پیش‌بینی رخ می‌دهند، ثبت می‌کند، مانند واکنش بازار

سهام به اطلاعات سود پیش‌بینی شده. جای تعجب نیست که این پیامدها تابعی از پیش‌بینی‌ها و ویژگی‌های پیش‌بینی هستند. به عنوان مثال، پیش‌بینی مدیریت منجر به تجدیدنظرهای بیشتر پیش‌بینی سود توسط تحلیلگران می‌شود که از شرکت‌هایی با دقت پیش‌بینی قبلی بالا سرچشمه می‌گیرد (بتک و همکاران^۱، ۲۰۱۹)

پیشینه تحقیق

اهسان حبیب^۲ (۲۰۲۱) عوامل تعیین کننده حاکمیت شرکتی تجدید ارائه‌های مالی را مورد بررسی قرار داد. وی عوامل مختلف حاکمیت شرکتی داخلی و خارجی که ممکن است تجدید ارائه‌های مالی را پیش‌بینی کند را مورد بررسی قرار داد. متغیرهای حاکمیتی انتخاب شده (الف) مؤسسه حسابرسی و ویژگی‌های تعهد حسابرسی (ب) جنسیت، ویژگی‌های هیات مدیره، و ویژگی‌های کمیته حسابرسی (ج) ویژگی‌های مربوط به مدیر عامل؛ (د) متغیرهای ساختار مالکیت. و (ه) متغیرهای حاکمیت شرکتی خارجی. در مجموع ۳۷ متغیر حاکمیت شرکتی مجزا انتخاب گردید و ارتباط آن بر احتمال تجدید ارزیابی صورتهای مالی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که مکانیسم‌های حاکمیت شرکتی شامل انتخاب نوع حسابرس، انواع و به موقع بودن نظرات حسابرسی و استقلال هیات‌مدیره، به طور معناداری و منفی با وقوع تجدید ارائه‌های مالی مرتبط است. با این حال، پیوند اقتصادی بین حسابرسان و مشتریان آنها، مالکیت خودی و پیچیدگی شرکت، همگی احتمال تجدید ارائه را به میزان قابل توجهی افزایش می‌دهند.

حسنان و همکاران^۳ (۲۰۲۰) اثرات حاکمیت شرکتی و ویژگی‌های خاص شرکت بر بروز تجدید ارائه مالی در بین شرکت‌های سهامی عام مالزی را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که بین پاداش مدیران و عملکرد شرکت و بروز تجدید ارائه‌های مالی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. علاوه بر این، بین اهرم شرکت و بروز تجدید ارائه مالی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. با این حال، سایر متغیرهای حاکمیت شرکتی (اندازه هیات مدیره، استقلال هیات مدیره، مدیریت چندگانه، تخصص کمیته حسابرسی، کیفیت حسابرسی خارجی) و ویژگی‌های خاص شرکت (سن شرکت، اهرم شرکت و نقدینگی شرکت)، بر بروز تجدید ارائه مالی بی‌اهمیت هستند.

پسیک و همکاران^۴ (۲۰۲۰) اثر خدمات کمیته حسابرسی بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید ارائه صورت‌های مالی را مورد بررسی قرار دادند. آنها با استفاده از یک نمونه از شرکت‌های ایالات متحده بین سال‌های ۱۹۹۶ و ۲۰۱۰ دریافتند که ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر بروز تجدید ارائه‌های مالی تأثیر می‌گذارد، همانطور که تنوع جنسیتی در هیات مدیره نیز تأثیر دارد. آنها دریافتند که تنوع جنسیتی از طریق هوشیاری بیشتر کمیته حسابرسی در کاهش وقوع تجدید ارائه‌های مالی اثر گذار است. همچنین دریافتند که دخالت اعضای کمیته حسابرسی در سایر کمیته‌های هیات مدیره (متغیر خدمات کمیته حسابرسی) این روابط را تعدیل می‌کند.

همدانلو و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی این موضوع پرداختند که آیا پویایی هیئت مدیره بر تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر دارد یا خیر؟ جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ و با استفاده از اطلاعات ۱۰۰ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره به آزمون فرضیه پرداخته شد که نتایج آزمون نشان داد پویایی هیات مدیره بر تجدید ارائه صورت‌های مالی رابطه معنادار و معکوسی دارند. یعنی با افزایش پویایی هیات مدیره، تجدید ارائه صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران کاهش پیدا می‌کند.

¹ Bathke et al

² Ahsan Habib

³ Hasnan & et al.

⁴ Pathak & et al

شکوهی منش (۱۴۰۰) با توجه به اینکه ویژگی های کمیته حسابرسی به عنوان بخش مهمی از ساختار حاکمیت شرکتی کمتر مورد بحث قرار گرفته است، به بررسی این موضوع پرداخت که آیا شفافیت اطلاعاتی بر رابطه بین تجدید ارائه صورتهای مالی و کمیته حسابرسی تاثیر دارد یا نه؟ جامعه آماری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ و با استفاده از اطلاعات ۱۰۰ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره به آزمون فرضیه پرداخته شد که نتایج آزمون نشان داد شفافیت اطلاعاتی رابطه بین تجدید ارائه صورتهای مالی و کمیته حسابرسی را تعدیل می کند و همچنین تجدید ارائه صورتهای مالی و کمیته حسابرسی رابطه معناداری دارند.

عبدی و همکاران (۱۳۹۹) به بررسی تاثیر حضور حداقل یک نماینده زن در هیات مدیره و کمیته حسابرسی بر تجدید ارائه صورتهای مالی با تاکید بر نظریه پویایی گروه در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷ پرداختند. آنها با بررسی نمونه ای متشکل از ۱۵۲ شرکت (۷۶۰ مشاهده) نشان دادند که حضور حداقل یک نماینده زن در کمیته حسابرسی، می تواند تجدید ارائه صورتهای مالی را کاهش دهد. اما شواهد پژوهش نشان داد حضور زنان در هیات مدیره، تاثیر معناداری بر کاهش تجدید ارائه صورتهای مالی ندارد.

روش تحقیق

جامعه آماری تحقیق حاضر شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که در بازه زمانی ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۹ در فهرست شرکت های بورس قرار گرفته باشند. معیار انتخاب نمونه این تحقیق به روش حذفی سیستماتیک با در نظر گرفتن شرایط زیر است:

طی سال های مالی مذکور تغییر فعالیتها تغییر سال مالی نداده باشند.

شرکت تولیدی باشد؛ جزو بانکها و مؤسسات مالی (شرکتهای سرمایه گذاری، واسطه گری مالی، شرکت های هلدینگ، بانک ها و لیزینگ ها) نباشند.

سال مالی شرکت ها منتهی به پایان اسفند ماه هر سال باشد.

سهام شرکت ها در بورس معامله شده باشد.

وقفه مالی بیش از شش ماه نداشته باشد.

با توجه به محدودیتهای ذکر شده نمونه نهایی تحقیق شامل ۱۰۱ شرکت و ۸۰۸ (۸×۱۰۱) مشاهده میباشد.

فرضیه های تحقیق

فرضیه اول: بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: دقت پیش بینی مدیریت بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی اثر معناداری دارد.

متغیرهای تحقیق

متغیر وابسته

تجدید گزارشهای مالی (FR)

اگر شرکتی در سال جاری تجدید گزارشهای مالی داشته باشد عدد یک در غیر اینصورت عدد صفر می گیرد (پسبک و همکاران، ۲۰۲۰).

متغیر مستقل تحقیق

تنوع کمیته حسابرسی (ACD)

اگر حداقل یک زن در کمیته حسابرسی حضور داشته باشد عدد یک در غیر اینصورت عدد صفر می‌گیرد (پسیک و همکاران، ۲۰۲۰).

متغیر تعدیلگر

دقت پیش بینی مدیریت (MFA) (management forecasting accuracy)

$$MFA = \frac{PEPS - EPS}{PEPS}$$

PEPS: سود پیش‌بینی شده هر سهم.

EPS: سود هر سهم (کرمی و همکاران، ۱۳۹۹)

متغیرهای کنترلی

با بهره‌گیری از پژوهش پسیک و همکاران (۲۰۲۰)، متغیرهای کنترلی انتخاب و اندازه‌گیری گردید.

SIZ: اندازه شرکت: لگاریتم طبیعی دارایی‌های شرکت.

ROA: عملکرد شرکت: نسبت سود خالص به داراییها.

GROWTH: رشد فروش: نسبت افزایش فروش نسبت به سال قبل به فروش سال قبل.

MB: نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام.

DUAL: دوگانگی وظیفه مدیرعامل: این متغیر بصورت متغیر مجازی صفر و یک تعریف شده که ارزش یک می‌گیرد اگر مدیرعامل شرکت همزمان رئیس هیات مدیره آن شرکت نیز باشد در غیر اینصورت ارزش صفر می‌گیرد. (با تصویب سه چهارم آرا حاضر در مجمع عمومی، مدیر عامل این امکان را دارد که رئیس هیات مدیره نیز باشد (ماده ۱۲۴ قانون تجارت)).

Committee size: اندازه کمیته حسابرسی: تعداد اعضای کمیته حسابرسی.

Tenure: دوره تصدی: میانگین مدت تصدی تمامی مدیران کمیته حسابرسی اندازه‌گیری شد.

Board ind: استقلال هیات مدیره: نسبت تعداد مدیران مستقل به کل مدیران در هیات مدیره.

تعریف مدیران مستقل

- اگر عضو مستقل هیات مدیره سهامدار نیز باشد، سهامش باید با نظر به اینکه او یک عضو هیات مدیره است اعطا شود و نباید از مجموع ۵ درصد بالاتر رود.
- عضو مستقل نباید در طول دو سال گذشته در خود شرکت، هر موسسه مربوط به آن، شرکتی از زیر مجموعه‌های آن یا هر شرکت وابسته دیگری کار کرده باشد.
- عضو مستقل نباید در استخدام هر شرکت دیگری باشد که به شرکت مذکور خدمات و کالاهای اساسی ارائه می‌دهد.
- عضو مستقل نباید همسر یا فامیل درجه اولی داشته باشد که از سهامداران عمده شرکت است یا در خود شرکت در هر مقام مدیریتی / اجرایی فعالیت می‌کند یا در مقامی است که می‌تواند مکانیزم‌های کنترل داخلی شرکت را تحت تاثیر قرار دهد.

- اگر یکی از اعضای مستقل هیات مدیره سهامدار نیز باشد به دلیل وظیفه‌اش به عنوان عضو هیات مدیره، سهام، سود حاصل از این سهام و پاداشی که در ازای عضویت در هیات مدیره به وی تعلق می‌گیرد، نباید از سقف معین شده توسط قانون بیشتر باشد.
- اعضای مستقل هیات مدیره نباید نماینده سهامداران عمده باشند یا اینکه سهامدار عمده‌ای را در هیات مدیره نمایندگی کنند.

مدل آزمون فرضیه‌ها

در این تحقیق با بهره‌گیری از پژوهش پسیک و همکاران (۲۰۲۰)، مدل رگرسیونی زیر را جهت آزمون فرضیه‌های تحقیق در نظر گرفتیم.

$$FR_{it} = \beta_0 + \beta_1 ACD_{it} + \beta_2 MFA_{it} + \beta_3 ACD_{it} \times MFA_{it} + \beta_4 SIZ_{it} + \beta_5 ROA_{it} + \beta_6 GROWTH_{it} + \beta_7 MB_{it} + \beta_8 Board\ ind_{it} + \beta_9 DUAL_{it} + \beta_{10} Committee\ size_{it} + \beta_{11} Tenure_{it} + \varepsilon$$

یافته‌های تحقیق

آمار توصیفی مدل

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای مدل تحقیق

متغیر/آماره	میانگین	میان	بیشینه	کمینه	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
FR	۰/۳۴۷	۰	۱	۰	۰/۴۷	۰/۶۳۹	۱/۴۰
ACD	۰/۰۲۷	۰	۱	۰	۰/۱۶۲	۵/۸۰	۳۴/۷۵
MFA	۰/۴۶۴	۰/۱۲۵	۴۶/۳۳	-۳۴/۳	۵/۵۱	۰/۸۹۷	۳۴/۲۴
ACD*MFA	۰/۰۰۳	۰	۷/۶۲	-۱۲/۴۹	۰/۷۷۸	-۷/۴۵	۱۹/۱۰
SIZ	۱۴/۷۳	۱۴/۴۹	۲۰/۷۶	۱۱/۳۶	۱/۵۱	۱/۰۵	۴/۸۴
ROA	۰/۱۲۹	۰/۱۰۷	۰/۶۷۳	-۰/۵۸۱	۰/۱۴۲	۰/۶۵۱	۵/۰۰۱
GROWTH	۰/۳۵۹	۰/۲۶۱	۶/۵۹	-۰/۹۰۹	۰/۵۱۰	۳/۵۵	۳۴/۳۲
MB	۹/۳۰	۶/۱۰	۵۸/۲۵	-۱۷/۵۵	۱۰/۱۳۱	۲/۰۴	۸/۱۱
DUAL	۰/۰۵۶	۰	۱	۰	۰/۲۳	۳/۸۲	۱۵/۶۲
COMMITTEESIZE	۲/۸۵	۳	۵	۰	۰/۹۷۶	-۱/۵۴	۷/۳۰
TENURE	۳/۰۴	۳	۵	۱	۱/۵۶	۰/۰۵	۱/۴۷
BOARDIND	۰/۷	۰/۸	۱	۰/۲	۰/۱۷۲	-۰/۱۵۵	۲/۵۳
تعداد مشاهدات	۸۰۸	۸۰۸	۸۰۸	۸۰۸	۸۰۸	۸۰۸	۸۰۸

مقدار پراکندگی برای متغیر نرخ بازده داراییها (ROA) برابر ۰/۱۴۲ و برای متغیر نسبت ارزش بازار به دفتری (MB) برابر با ۱۰/۱۳ است که نشان می‌دهد در بین متغیرهای پژوهش، نرخ بازده داراییها و نسبت ارزش بازار به دفتری به ترتیب دارای بیشترین و کمترین میزان پراکندگی می‌باشند. ضریب چولگی متغیر تصدی کمیته حسابرسی (TENURE) برابر با ۰/۰۵ می‌باشد، یعنی این متغیر چولگی به راست دارد و به این اندازه از مرکز تقارن انحراف دارد. متغیر دقت پیش بینی مدیریت* جنسیت کمیته حسابرسی (ACD*MFA) با مقدار ۷/۴۵- بیشترین و متغیر تصدی کمیته حسابرسی (TENURE) کمترین عدم تقارن را نسبت به توزیع نرمال دارد. کشیدگی تمامی متغیرهای این مدل مثبت است. متغیر

تنوع کمیته حسابرسی (ACD) با مقدار ۳۴/۷۵ بیشترین برجستگی و متغیر تجدید ارائه صورتهای مالی (FR) با مقدار ۱/۴۰ کمترین برجستگی را نسبت به منحنی نرمال دارد.

آزمون مانایی متغیرهای مدل تحقیق

آزمون ریشه واحد با استفاده از روش لوین، لین و چو صورت می‌گیرد. در آزمون ریشه واحد فرضیه صفر بیانگر وجود ریشه واحد بوده و در صورتیکه احتمال جدول کوچکتر از ۰/۰۵ باشد به احتمال ۹۵ درصد فرضیه صفر پذیرفته نمی‌شود. نتایج حاصل از آزمون ریشه واحد برای متغیرهای مدل به شرح جدول (۲) می‌باشد:

جدول (۲): نتایج آزمون ریشه واحد (Levin, Lin & Chu) LLC، با عرض از مبدأ و روند

4Levin,lin & chut		متغیر
احتمال	آماره	
۰/۰۰۰۰	-۱۰/۱۲	FR
۰/۰۰۰۰	-۱۰/۰۳	ACD
۰/۰۰۰۰	-۴/۰۶	MFA
۰/۰۰۰۰	-۱۵۵/۱۳	ACD*MFA
۰/۰۰۰۰	-۱۳/۶	SIZ
۰/۰۰۰۰	-۸/۲۹	ROA
۰/۰۰۰۰	-۱۷/۵۸	GROWTH
۰/۰۰۰۰	-۱۴/۴۳	MB
۰/۰۰۰۰	-۳/۸۶	DUAL
۰/۰۰۰۰	-۶/۷۷	COMMITTEESIZE
۰/۰۰۰۰	-۳۸/۳	TENURE
۰/۰۰۰۰	-۱۳/۰۲	BOARDIND

با توجه به نتایج حاصل از جدول (۲) مشخص گردید که تمامی متغیرها بر اساس آزمون لوین لین و چو انجام شده در سطح مانا هستند.

آزمون هم خطی متغیرهای مستقل مدل تحقیق

جدول (۳): نتایج آزمون مانایی متغیرهای مدل جانبی

متغیر	ACD	MFA	ACD*MFA	SIZ	ROA	MB	DUAL	COMMITTEE SIZE	TENURE	BOARDIND
ACD	۱									
MFA	۰/۰۱	۱								
ACD*MFA	۰/۲۴	۰/۱۴	۱							
SIZ	۰/۰۴	۰/۰۷۲	۰/۰۲۷	۱						
ROA	۰/۰۵۱	۰/۱۸۸	۰/۰۶۳	۰/۲۲۴	۱					

					۱	۰/۲۷	/۰۷۸	/۰۴۱	۰/۰۴۴	/۰۱۸	GROWTH
				۱	/۱۸۱	۰/۰۷۶	/۱۶۸	۰/۰۱	۰/۰۷۴	/۰۱۳	MB
			۱	/۰۹۸	/۰۷۸	۰/۱۲۳	۰/۰۵	/۰۰۱	۰/۰۷۲	/۰۰۸	DUAL
		۱	۰/۰۷	/۰۳۶	/۰۱۹	۰/۱۵۵	/۲۸۳	/۰۰۱	۰/۰۷۵	۰/۰۴	COMMITTEESIZE
	۱	-۰/۰۰۱	/۱۳۷	/۰۱۳	۰/۰۴	۰/۰۶۴	/۰۵۱	/۰۰۴	۰/۰۳۵	/۰۴۸	TENURE
۱	/۰۵۷	-۰/۰۰۸	/۰۱۸	/۰۲۸	/۰۰۱	۰/۰۳۲	/۰۷۵	/۱۰۳	-۰/۰۸	/۰۲۶	BOARDIND

با توجه به نتایج جدول (۳) مشخص گردید ضریب همبستگی خیلی زیاد یا خیلی کم (نزدیک به +۱ یا -۱) که نتایج تحلیل رگرسیونی را تحت تأثیر قرار دهد مشاهده نمی شود. در نتیجه همبستگی و هم خطی میان متغیرهای مستقل وجود ندارد.

نتایج برآورد مدل تحقیق

جدول (۴): نتایج حاصل از برآورد مدل

متغیر وابسته: تجدید ارائه صورتهای مالی			
P-value	آماره t	ضریب برآورد شده	متغیر
۰/۶۱۹	۰/۴۹۶	۰/۲۶۸	عرض از مبدأ
۰/۰۰۰	-۲/۵۵۸	-۰/۱۶۴	ACD
۰/۸۱۷	-۰/۲۳۱	-۰/۰۰۲	MFA
۰/۵۴۸	۰/۶۰۰	۰/۰۳۹	ACD*MFA
۰/۳۴۸	-۰/۹۳۸	-۰/۰۳۱	SIZ
۰/۰۰۰	-۴/۶۰	-۱/۷۹۱	ROA
۰/۰۵۳۲	-۱/۹۳	-۰/۲۰۱	GROWTH
۰/۰۰۰۷	-۳/۴۰۸	-۰/۰۱۷	MB
۰/۹۳۴	-۰/۰۸۱	-۰/۰۱۶	DUAL
۰/۹۷۰	۰/۰۳۶	۰/۰۰۱	COMMITTEESIZE
۰/۳۹۱	-۰/۸۵۶	-۰/۰۲۶	TENURE
۰/۱۰۲	۱/۶۳۱	۰/۴۴۹	BOARDIND
آماره McFadden ۰/۲۵			
LR آماره احتمال ۰/۰۰۰۰		۶۲/۵۳	LR آماره

فرضیه اول تحقیق بیان می کند که بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی رابطه معناداری وجود دارد. همانطور که در نتایج جدول (۴) مشاهده می گردد، ضریب متغیر مستقل تنوع کمیته حسابرسی (ACD) که نشان دهنده رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی می باشد برابر با (-۰/۱۶۴) و سطح معنی داری (p-value) این متغیر کمتر از ۰/۰۵ است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که این متغیر با متغیر وابسته رابطه منفی و معنی داری دارد. به عبارت دیگر بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی رابطه معناداری وجود دارد (تایید فرضیه اول تحقیق).

فرضیه دوم تحقیق بیان می‌کند که دقت پیش‌بینی مدیریت بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی اثر معناداری دارد. همانطور که در نتایج جدول (۴) مشاهده می‌گردد، ضریب متغیر مستقل (دقت پیش‌بینی مدیریت* تنوع کمیته حسابرسی) که نشان دهنده تاثیر دقت پیش‌بینی مدیریت بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی برابر با (۰/۰۳۹) و سطح معنی داری (p-value) این متغیر بیشتر از ۰/۰۵ است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این متغیر با متغیر وابسته رابطه معنی داری ندارد. به عبارت دیگر دقت پیش‌بینی مدیریت بر رابطه بین تنوع کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی اثر معناداری ندارد (عدم تایید فرضیه دوم تحقیق).

همچنین از بین متغیرهای کنترلی، متغیر نرخ بازده داراییها (ROA) و نسبت ارزش بازار به دفتری (MTB) دارای ضریب منفی و سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ است که نشان دهنده رابطه منفی و معنی دار این متغیر با متغیر وابسته تحقیق می‌باشد.

نتایج مندرج در جدول (۴) همچنین نشان می‌دهد که ضریب تبیین این مدل (آماره مک فادن) برابر ۰/۲۵ است. این عدد بیانگر آن است که حدود ۲۵ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل مذکور قابل توضیح می‌باشد. همچنین با توجه به اینکه p-value آماره LR، کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد، می‌توان گفت که در سطح اطمینان ۹۵٪ مدل معنی دار است و از اعتبار بالایی برخوردار است.

آزمون نیکویی برازش رگرسیون لجستیک اندروز و هاسمر - لمشو^۱

جهت بررسی معنادار بودن رگرسیون لجستیک، ابتدا فرضیه‌های تحقیق از طریق آزمون نیکویی تناسب رگرسیون لجستیک اندروز و هاسمر - لمشو مورد بررسی قرار می‌گیرند. نتایج آزمون در جدول (۵) نشان داده شده است. فرض صفر و فرض مقابل در این آزمون به صورت زیر می‌باشد:

$$\left. \begin{array}{l} H_0: \text{عدم تناسب در رگرسیون لجستیک} \\ H_1: \text{تناسب در رگرسیون لجستیک} \end{array} \right\}$$

جدول (۵): نتایج آزمون نیکویی برازش رگرسیون لجستیک اندروز و هاسمر - لمشو

مدل	آزمون‌ها		
۱۲/۰۲۶	آماره اندوز	اندروز	مدل تحقیق
	احتمال آماره		
۰/۲۸۳	آماره	هاسمر - لمشو	
	هاسمر - لمشو		
۷/۳۵	احتمال آماره		
۰/۴۹۹			

با توجه به احتمال آماره بدست آمده در جدول (۵) مربوط به آزمون نیکویی برازش، آماره هاسمر و لمشو با میزان خطای بیشتر ۵ درصد نیز نشان دهنده انطباق مناسب مدل با مشاهدات واقعی (نیکویی برازش مدل) است.

نتیجه گیری

نتایج تحقیق نشان داد که بین تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر با وجود عضو زن در کمیته حسابرسی تجدید گزارشهای مالی کاهش می‌یابد. این یافته‌ها حاکی

¹ Goodness-of-Fit Andrews and Hosmer-Lemeshow Tests

از آن است که تنوع جنسیتی در هیئت مدیره و زیر گروه های آن مانند کمیته حسابرسی موضوع مهم در حاکمیت شرکتی است و با توجه به یافته های تحقیق حضور اعضای زن می تواند حاکمیت شرکتی را بهبود بخشد و در نتیجه تجدید ارائه گزارشهای مالی کاهش می یابد نتایج این فرضیه با یافته های تحقیق افسان زاده (۲۰۲۱)، پسیک و همکاران (۲۰۲۰) و اورادی و ایزدی (۲۰۱۹) همخوانی دارد. فرضیه دوم تحقیق نشان داد که دقت پیش بینی مدیران تأثیری بر رابطه بین تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی و تجدید گزارشهای مالی ندارد. این یافته ها نشان میدهد که نقش نظارتی کمیته حسابرسی بسیار قوی تر و تأثیرگذارتر از پیش بینی سود مدیران بوده و اطلاعات مربوط به پیش بینی های مدیریت عامل تأثیر گذاری بر صحت گزارشات مالی ارائه شده نمی باشد.

پیشنهادات کاربردی تحقیق

- با توجه به نتایج تحقیق مطابق با ادبیات مربوط به تنوع جنسیتی است که نشان می دهد زنان در نقش نظارتی بهتر عمل می کنند، محافظه کارتر هستند و تصمیمات اخلاقی بیشتری می گیرند. به هیئت مدیره شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پیشنهاد می شود بیشتر از زنان در هیئت مدیره و کمیته حسابرسی استفاده نمایند.
- به سرمایه گذاران پیشنهاد می شود در انتخابهای سرمایه گذاری خویش به ساختار و ترکیب هیئت مدیره و کمیته حسابرسی توجه ویژه ای داشته باشند.

پیشنهاد برای تحقیقات آینده

- پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی به بررسی مقایسه ای تأثیر اقتصادی مدیران زن در کشورهایی که تنوع جنسیتی در هیئت های مدیره و حضور زنان در کمیته حسابرسی الزامی است با کشورهایی که چنین الزامی را تحمیل نمی کنند پرداخته شود.
- برای تحقیقات آینده، بررسی بیشتر در مورد تأثیر مدیران عامل و مدیران مالی زن بر احتمال تجدید ارائه های مالی در بازارهای نوظهور پیشنهاد میشود.
- پیشنهاد می شود تحقیق حاضر به تفکیک صنایع صورت گیرد و نتایج مقایسه شود.

محدودیت تحقیق

با توجه به اینکه تعداد شرکتهایی که دارای عضو کمیته حسابرسی زن می باشند محدود می باشد. لذا نتایج تحقیق محدود به نمونه مورد بررسی بوده و قابل تعمیم به شرکتهای دیگر نمی باشد.

منابع

- ✓ احمدی، شهرزاد، گرکز، منصور، (۱۳۹۹)، ارتباط بین بیش اطمینانی مدیران و تجدید ارائه صورت های مالی، نخستین همایش ملی رویکرد های نوین مدیریت در مطالعات میان رشته ای، گنبد کاووس.
- ✓ افسانه، زهرا، متقی، علی اصغر، برندک، سجاد، (۱۳۹۸)، بررسی رابطه بین ویژگی های کمیته حسابرسی و تجدید ارائه صورت های مالی، چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تأکید بر بازاریابی منطقه ای و جهانی، تهران.

- ✓ شیخ بستان آباد، توحید، شیخ بستان آباد، نسیمه، زارعی بستان آباد، احمد، (۱۳۹۷)، اندازه حسابرس و تجدید ارائه صورت های مالی با تاکید بر نقش دقت پیش بینی سود در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین کنفرانس بین المللی حسابداری، مدیریت و نوآوری در کسب و کار، کرج.
- ✓ محمدی، محمد، یوسف وند، داوود، (۱۴۰۰)، بررسی تأثیر تنوع جنسیتی هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر توانایی مدیریت و شفافیت در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علمی تخصصی رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، دوره ۵، شماره ۱۶، صص ۱۱۴-۱۳۷.
- ✓ مرجانیان، یزدان، شاه ویسی، فرهاد، ایوانی، فرزاد، خانزادی، آزاد، (۱۳۹۹)، بررسی اثر اخبار پیش بینی سود مدیریت بر قابلیت پیش بینی سود و اختلالات افشاء، مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۷، شماره ۶۶، صص ۸۷-۱۱۰.
- ✓ همدانلو، محمدرضا، میرزایی مهر، غلامرضا، رضوانی، رسول، (۱۴۰۰)، تأثیر پویایی هیئت مدیره بر تجدید ارائه صورت های مالی، دوره ۴، چشم انداز حسابداری و مدیریت، شماره ۴۶، صص ۴۱-۵۲.
- ✓ Abbott, L. J., Parker, S., & Presley, T. J. (2012). Female board presence and the likelihood of financial restatement. *Accounting Horizons*, 26(4), 607-629.
- ✓ Ahsan Habib, Md. Borhan Uddin Bhuiyan and Julia Wu (2021). Corporate Governance Determinants of Financial Restatements: A Meta-Analysis. *The International Journal of Accounting* Vol. 56, No. 01, 2150002. <https://doi.org/10.1142/S1094406021500025>.
- ✓ Arun, T., Almahrog, Y. E., & Aribi, Z. A. (2015). Female directors and earnings management: Evidence from UK companies. *International Review of Financial Analysis*, 39, 137-146.
- ✓ Easton PD, Kapons M, Monahan SJ, Schütt HH, Weisbrod .H.(2020). Forecasting Earnings Using K-Nearest Neighbor Matching. 2020. Available at SSRN 3752238
- ✓ Hansen JW, Thimsen C.(2021).Forecasting Corporate Earnings with Machine Learning. 2021. Working Paper
- ✓ Mao, Y. (2018) Financial Restatement Research Literature Review. *Modern Economy*, 9, 2092-2103. doi: 10.4236/me.2018.912130.
- ✓ Zhao, Y. and Li, Q. (2016) Financial Restatement, Product Market Competition and Corporate Idiosyncratic Risks. *Audit Research*, 3, 84-89.
- ✓ Bathke AW, Mason TW, Morton RM.(2019). Investor overreaction to earnings surprises and post-earnings-announcement reversals. *Contemp Account Res.* 2019;36(4):2069-2092.